

THE ECONOMIC PERFORMANCE ON FRUITS TRADE IN NE REGION OF ROMANIA

P. POPA¹

¹USAMV Iași

telefon (fax):0232 219080

Fruit growing in Romania, has an old and rich tradition, but the most significant changes, in this field, occurred during the XX-th century, when the areas grown to fruit trees, the varietal assortment as well as the total fruit yield were dramatically modified.

During the XX century, the fruit growing knew the fundamental transformations. Thus, the area surface with orchards trees where 340100 hectare in 1927, 184200 hectare in 1950, 428 400 hectares in 1970 the and 239900 hectares in 1999. The total production of varied in these periods, between 401100 Tons in 1950 the and 2183000 tons in 1993. Despite the fact as the in 1993 he achieved most high production of fruit, and the average consumption where 35,7 kg. but meaningful lower than optimal consumption on adult person, in temperate region (63 kg.on habitant).

The study was realized in NE Region of Romania countries in witch fruit growing is well represented by the culture of a diversity of species and varieties that find favorable climatic conditions for growth and fructification, assuring fruit consumption spread out along the whole year.

We should understand fruit-growing patrimony as: "Not only the number of fruit-trees and the area covered by them, but also the ecological background, I.e. favorableness of the climatic conditions and the production capacity of the soil under plantations (the determining factors of the fruit-tree production potential).

It established for the district Iasi to represent the representative area of study, where were delimited 15 agroeconomic micro zone.

In fallow the research we can say that the great difficulties meet the farmers of the researched area as regards the valorization of product surplus. Generally as a consequence of price freedom and total lack or inefficiency of legislation for producer protection, they work permanently in loss, with the exception of some products and conjuncture which ensure them profit.

To scrutinise the problem of competitiveness, the exploratory research on the perception of the competitive performance was designed by means of SWOT analysis.

Key words: *fruit growing, fruit patrimony, fruit market, NE Region, SWOT analyse*

Pomicultura este o veche îndeletnicire a oamenilor, care marchează un moment deosebit în procesul stabilității comunităților umane, în adâncirea

diviziunii sociale a muncii și un pas important în evoluția civilizației societății omenești.

De-a lungul sec. XX, pomicultura României a cunoscut transformări fundamentale. Astfel, suprafața ocupată cu pomi fructiferi era de 340.100 ha în 1927, 184.200 ha în 1950, 428.400 ha. în 1970 și 239.900 ha în 1999. Producția totală de fructe a variat, în aceste perioade, între 401.100 tone în 1950 și 2.183.000 tone în 1993. În pofida faptului că în 1993 s-a realizat cea mai ridicată producție de fructe, consumul mediu de fructe/locuitor a fost de numai 35,7 kg, semnificativ mai scăzut decât cel considerat optim pentru indivizii adulți și, în zona temperată (62 kg/locuitor).

Studiul a fost efectuat în Regiunea NE a României în care pomicultura este bine reprezentată cu cultivarea unei varietăți de specii care găsesc condițiile favorabile de climă pentru creștere și rodire, asigurând consumul de fructe de-a lungul anului întreg.

Noi ar trebui să înțelegem patrimoniul pomicol: Nu numai numărul de pomi fructiferi și suprafața ocupată ci și din punct de vedere ecologic cum ar fi favorabilitatea condițiilor de mediu și capacitatea de producție a solului unde sunt localizate plantațiile (factorii determinanți ai potențialului de producție).

În urma cercetărilor putem spune că cele mai multe dificultăți întâlnite de fermieri în zona cercetată este legată de valorificarea surplusului de producție. În general ca consecință de liberalizarea prețurilor și vidului de legislație ori ineficiența acestora pentru protecția producătorului, aceștia lucrează permanent în pierdere cu excepția pentru unele produse și situații conjuncturale care garantează profitul.

Pentru analiza competitivității sectorului pomicol, s-a utilizat metoda SWOT.

MATERIAL ȘI METODĂ

La baza analizei diagnostic a pieței fructelor stă determinarea producțiilor obținute în arealul cercetat în vederea stabilirii dimensiunii rezultatelor economice, a cererii de fructe și derivate din fructe a ofertei de fructe și a gradului de utilizare a resurselor utilizate.

Din totdeauna, pomicultura a constituit o ramură deosebită pentru Regiunea de NE, fiind favorizată de clima temperată, solurile fertile, îndeletnicirea profesională a populației, care permit plantarea celor mai bune specii soiuri de fructe și culturi bacifere, obținerea producției ecologic pure cu calități superioare gustative.

Referitor la ponderea livezilor cu pomi din total agricol acestea ocupă doar 1,168% din și asigură circa 14% din veniturile bănești de la comercializarea producției agricole.

REZULTATE ȘI DISCUȚII

În cadrul acestora se observă o repartizare majoritară către proprietatea majoritară privată, aceasta deținând o pondere de 98,26 %.

Tabelul 1

Locul pomiculturii în cadrul Regiunii de NE (mii ha)

Județul	Bacău	Botoșani	Iași	Neamț	Suceava	Vaslui	Total
							Reg.NE
Supr.agricolă	323,6	392,7	380,7	283,7	349,5	402,2	2132
% din total	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000
Din care:sector privat	320	388,2	371,6	277,6	340,4	397,4	2095
% din total	98,888	98,854	97,610	97,850	97,396	98,807	98,26
Arabil	184,7	297,8	251,6	170,4	178,5	284	1367
% din total	57,077	75,834	66,089	60,063	51,073	70,612	64,118
Pășuni	87,6	75,7	88,2	69,2	93,7	90,4	504,8
% din total	27,070	19,277	23,168	24,392	26,810	22,476	23,67
Fânețe	40,2	14,3	20,4	40,1	74	7,4	196,4
% din total	12,423	3,641	5,359	14,135	21,173	1,840	9,21
Vii	7,6	2	12,2	1,1	-	16,5	39,4
% din total	2,35	0,51	3,20	0,39	0,00	4,10	1,85
Livezi	3,5	2,9	8,4	2,9	3,3	3,9	24,9
% din total	1,08	0,73	2,20	1,022	0,94	0,97	1,168

Suprafețele ocupate cu pomi fructiferi au scăzut ca urmare a defrișărilor cât și degradării lor treptate datorită unei întrețineri necorespunzătoare. Interesul scăzut al agricultorilor privați față de cultura pomilor fructiferi se explică prin investiția mare pe care-l presupune înființarea unei plantații noi și perioadei târzii de intrare pe rod. Marile ferme pomicole socialiste, în majoritate, prin retrocedare, au fost fărâmițate de la 200-300 ha/unitate, în parcele de 0,3 - 2,0 ha / proprietar.

La nivelul regiunii ponderea cea mai mare din terenul agricol este deținută de arabil (64,1 %), pășuni (23,67 %), fânețe (9,21 %) urmată de vii și livezi cu cea mai redusă pondere.

Valorile înregistrate la suprafețele ocupate cu livezi putea atinge cote mult mai mari, dacă nu ar fi condiționate de o serie de factori cum ar fi:

- Valoarea foarte mare a investițiilor pentru înființarea unei livezi,
- Intrarea târzie pe rod,
- Piață slab dezvoltată pentru livrarea fructelor,
- Proportia foarte mare a autoconsumului în rândul producătorilor mici,
- Lipsa ajutoarelor din partea statului pentru înființarea de livezi cu pomi,
- Cheltuieli foarte mari la hectar pentru întreținerea și recoltarea fructelor, etc.

În pofida potențialului agricol ridicat, gradul de prelucrare a produselor pomicole este scăzută, datorită tehnologiilor învechite și importului masiv de conserve și sucuri de fructe.

În anul 2007 producția agricolă în regiune a înregistrat o valoare de 1,8 mld. euro reprezentând 17.17 % din producția agricolă la nivel național.

Agricultura, **vânătoare, silvicultura, pescuit și piscicultura** Regiuni de NE a contribuit la nivelul anului 2007 cu 18,7 % din totalul VABR (valoarea adăugată bruta regională), valoare superioară contribuției sectorului la nivel național(13,37 %), ceea ce denotă dependența ridicată a economiei regionale de agricultură (tab. 2). Contribuția sectorului a fost în descreștere continuă în perioada 2004-2005 datorită condițiilor meteorologice nefavorabile cât și a productivității scăzute din domeniu, urmată de un reviriment la nivelul anului 2005 .

Aportul regiunii pentru total producție agricolă la nivel național este de 17.17%. Sectorul cunoaște o evoluție similară cu cea la nivel național în perioada 1998-2001, înregistrând o perioadă de declin în perioada 1998-2000 datorită condițiilor climatice nefavorabile.

Tabelul 2

Contribuția agriculturii (+ vânătoare, silvicultura, pescuit și piscicultura) la PIB exprimată în miliarde lei prețuri curente (conform metodologiei SEC 1995)

Specificare	2004	2005	2006	2007	Rata creștere anuală (%)			% sector/ PIB 2006	% sector/ PIB 2007
					2006/ 2005	2007/ 2006	2007/ 2006		
Nord Est	10236	13792	17301	28161	-8.8	-13.0	18.4	17.10	18.70
Nord Est (în mil. euro)	1025	846	866	1082					
România	56462	76445	93466	163988	-8.4	-15.2	27.6	11.07	13.37
România (în mil. euro)	5652	4700	4683	6300					

Sursa: Anuare statistice ale României 2007-2003. **Observație:** rata de creștere a fost calculată pe baza deflatorului PIB comunicat de B.N.R.

Tabelul 3

**Evoluția suprafețelor ocupate cu livezi și pepiniere pomicole pe județe
în Regiunea de NE (mii ha)**

Județul	Anul	Bacău	Botoșani	Iași	Neamț	Suceava	Vaslui	Total regiune de NE
Arabil	2005	166,2	288,9	234	161,9	173,1	267	1291,1
	2007	184,7	297,8	251,6	170,4	178,5	284	1367
	(+/- %)2007 față 2005	11,13	3,08	7,52	5,25	3,12	6,37	5,88
Pășuni	2005	87,6	75,7	88,2	69,2	93,7	90,4	504,8
	2007	87,6	75,7	88,2	69,2	93,7	90,4	504,8
	(+/- %)2007 față 2005	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Fânețe	2005	41,4	15,2	21,6	38,1	71,8	7	195
	2007	40,2	14,3	20,4	40,1	74	7,4	196,4
	(+/- %)2007 față 2005	-2,90	-5,92	-5,56	5,25	3,06	5,71	0,72
Vii	2005	7,4	1,9	7,4	1	0	15,5	7,4
	2007	7,6	2	12,2	1,1	0	16,5	39,4
	(+/- %)2007 față 2005	2,70	5,26	64,86	10,00	0,00	6,45	432,43
Livezi	2005	3,9	3	9	3	3,4	4,1	26,4
	2007	3,5	2,9	8,4	2,9	3,3	3,9	24,9
	(+/- %)2007 față 2005	-10,26	-3,33	-6,67	-3,33	-2,94	-4,88	-5,68

CONCLUZII

Din totdeauna, pomicultura a constituit o ramură deosebită pentru Regiunea de NE, fiind favorizată de clima temperată, solurile fertile, îndeletnicirea profesională a populației, care permit plantarea celor mai bune specii soiuri de fructe și culturi bacifere, obținerea producției ecologice pure cu calități superioare gustative.

Apreciind structura producțiilor celor șase județe, se poate observa că, cea mai mare producție este cea de mere cu valori cuprinse între 33,27% în Județul Vaslui și 89,03 % în Județul Botoșani, urmată fiind de producția de prune, aceasta fiind cuprinsă între valorile de 6,39 % în Județul Botoșani și 33,34 % în Județul Neamț. În consecință, putem spune că principalele fructe obținute în această regiune sunt acestea, motiv care a dus la determinarea ponderii producțiilor de mere și prune deținute de fiecare județ din total pe regiune.

Oferta de fructe se caracterizează prin: cuprinde produse perisabile; are caracter sezonier; este instabilă pe termen scurt (ca urmare a oscilațiilor producțiilor medii de la un an la altul); este rigidă din punct de vedere al sortimentului (fapt determinat de structura plantațiilor pe specii și soiuri /hibridi);

este puțin elastică; se diferențiază în profil teritorial (există zone cu supraofertă și zone cu subofertă).

Producția de fructe a fost influențată în primul rând de trecerea unei părți importante a suprafețelor plantate cu livezi din proprietatea cooperativelor în cea a producătorilor individuali și în al 2-lea rând de îmbătrânirea livezilor.

BIBLIOGRAFIE

1. Alecu, I., Merce, E., Pană, D., Sâmbotin, L., Ciurea, I.V., Bold, I., Dobrescu, N., 1997 - *Managementul în agricultură*. Editura Ceres, București.
2. Amzăr, Gh. , 1975 - *Studiul răspândirii mărului, părului și prunului în zone cu condiții ecologice diferite*. Lucrări științifice, I.C.P.P.- Mărăcineni, vol. IV.
3. Amzăr, Gh., Manugheievici, A.N. , 1977 - *Corelația între principalii factori climatici și cultura de măr, păr, prun în funcție de răspândirea acestor factori, pe teritoriul țării noastre*. Analele I.C.P.P. Pitești, vol VI.
4. Anghelache, C. 1996 - *Evaluarea productivă în agricultură*. Tribuna economică nr.11.
5. Ansoff, I. 1989 - *Strategi du développement de l'entreprise*. Editions d'organisation, Paris.